

Prawo karne wykonawcze - zajęcia nr 10

Aleksandra Polak-Kruszyk

Uniwersytet
Wrocławski

Wydział Prawa,
Administracji i Ekonomii

KATEDRA PRAWA KARNEGO WYKONAWCZEGO

Odroczenie i przerwa w karze pozbawienia wolności

Wprowadzenie

Co łączy obie te instytucje ?

- ▶ Odroczenie i przerwa w karze pozbawienia wolności oddalają bądź przerywają odbywanie kary pozbawienia wolności.
- ▶ Zarówno odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności, jak i udzielenie przerwy w jej wykonywaniu zostało wprowadzone do kodeksu karnego wykonawczego z 1969 r.
- ▶ Bez takich możliwości polityka karna i penitencjarna byłaby nie tylko niehumanitarna, ale również niepraworządna i nieracjonalna
- ▶ Są to instytucje związane ze stanem zdrowia skazanego na etapie postępowania wykonawczego
- ▶ Obydwie mają wpływ na liczebny stan więzienia i na często występujące zjawisko przeludnienia w zakładach karnych i aresztach śledczych

Odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności

Wstęp

- ▶ Wymogiem ustawowym, szczególnie wyeksponowanym po zmianach Kodeksu karnego wykonawczego obowiązujących od 1 stycznia 2012 r., jest szybkie kierowanie do wykonania orzeczeń wydawanych w postępowaniu karnym.
- ▶ Wyrazem tego jest obecne brzmienie **art. 9§1 k.k.w.**, zgodnie z którym postępowanie wykonawcze wszczyna się bezzwłocznie, gdy orzeczenie stało się wykonalne.
- ▶ Jedynym **odstępstwem od obowiązku bezzwłocznego wykonania kary** jest instytucja odroczenia wykonania kary. Jako sytuacja szczególna, wymaga, aby jej stosowanie odbywało się w granicach ściśle określonych przepisami.
- ▶ **Stanowi alternatywę dla bezwzględnego pozbawienia wolności**

Odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności

- ▶ O odroczeniu kary pozbawienia wolności **orzeka sąd**
- ▶ **Odroczenie może być udzielane kilkukrotnie** ale nie dłużej niż na rok (z wyjątkiem skazanej kobiety samotnie opiekującej się dzieckiem - **na okres do 3 lat po jego urodzeniu**)

Odroczenie w K.K.W. przybiera dwie postacie.

Może być zatem: fakultatywne i obligatoryjne.

▶ **Obligatoryjne:**

1. W przypadku choroby psychicznej lub innej ciężkiej choroby, uniemożliwiającej wykonywanie tej kary (art. 150 k.k.w.)

▶ **Fakultatywne:**

1. Gdy zaistnieje obawa, że natychmiastowe wykonanie kary pociągnęłoby dla skazanego lub jego rodziny zbyt ciężkie skutki (art. 151 § 1 k.k.w.)
2. Gdy liczba osadzonych w zakładzie karnym lub areszcie śledczym przekracza w skali kraju ogólną pojemność zakładów - wówczas sąd może odroczyć wykonanie tej kary do roku, z wyłączeniem sprawców niebezpiecznych przestępstw np. Z zastosowaniem przemocy i seksualnych oraz recydywistów (art. 151 §2 k.k.w.)

Obligatoryjne odroczenie

Z powodu choroby psychicznej lub innej ciężkiej choroby, uniemożliwiającej wykonywanie tej kary (art. 150 k.k.w.)

- ▶ Za ciężką chorobę należy rozumieć taki stan skazanego, w którym umieszczenie go w zakładzie karnym może:
 - zagrażać życiu lub
 - spowodować dla jego zdrowia poważne niebezpieczeństwo
- ▶ W przypadku choroby psychicznej lub innej ciężkiej choroby skazanego odroczenie orzeka sąd - **po stwierdzeniu wyżej wymienionych stanów chorobowych przez lekarza.**
- ▶ Odroczenie następuje wówczas **na czas ustania przeszkody** (sąd powinien jednak wskazać datę końcową odroczenia)

Obligatoryjne odroczenie

- ▶ Jeżeli choroba psychiczna lub inna ciężka choroba ma charakter trwały istnieje możliwość zawieszenia postępowania wykonawczego na podstawie **art. 15 § 2 k.k.w.** Postępowanie wykonawcze należy zawiesić w całości lub w części w razie wystąpienia długotrwałej przeszkody uniemożliwiającej postępowanie wykonawcze.

Chodzi tu w szczególności o:

1. niemożność ujęcia skazanego
 2. niemożność wykonania wobec skazanego orzeczenia z powodu choroby psychicznej lub innej ciężkiej choroby.
- ▶ Postępowanie wykonawcze zawiesza się na czas trwania przeszkody

Fakultatywne odroczenie

- 1. Sąd może odroczyć wykonanie kary pozbawienia wolności na okres do roku**, jeżeli natychmiastowe wykonanie kary pociągnęłoby dla skazanego lub jego rodziny zbyt ciężkie skutki.
- 2. Sąd może odroczyć wykonanie kary pozbawienia wolności w wymiarze do roku**, jeżeli liczba osadzonych w zakładach lub aresztach śledczych przekracza w skali kraju ogólną pojemność tych zakładów; odroczenia nie udziela się skazanym, którzy dopuścili się przestępstwa z zastosowaniem przemocy (**art. 65 K.K.**), a także skazanym, za przestępstwa popełnione w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych (**art.151§2 K.K.W.**).
- ▶ Zatem instytucja fakultatywnego odroczenia wykonania kary pozbawienia wolności uwzględnia dwie trudne sytuacje - tj. gdyby pozbawienie wolności przynosiło rzeczywiste nadmierne szkody skazanemu lub jego rodzinie albo gdyby miało ono powodować przeludnienie zakładów ponad normy ustalone w przepisach prawa karnego wykonawczego.
- 3. Szczególna sytuacja kobiet-** w stosunku do skazanej kobiety ciężarnej oraz osoby skazanej samotnie sprawującej opiekę nad dzieckiem sąd może odroczyć wykonanie kary **na okres do 3 lat** po urodzeniu dziecka (**art.151§1 K.K.W.**).

Fakultatywne odroczenie

Przeludnienie zakładów karnych/ aresztów śledczych

- ▶ Jeden z powodów możliwego fakultatywnego odroczenia zależy od uznania sądu w zakresie przeludnienia zakładów karnych i aresztów śledczych, przy czym wyłącza się niektóre kategorie skazanych ze względu na popełnione przestępstwo. Uzasadnienia dla tej przyczyny należy poszukiwać w zasadach racjonalnej polityki penitencjarnej, a także w zasadzie humanitaryzmu - **ponieważ sytuacje nadmiernego zagęszczenia w celach mogą naruszać obowiązek humanitarnego postępowania ze skazanymi**
- ▶ W 2012 roku orzeczeń o warunkowym odroczeniu postępowania było ogółem **15 369**, z czego z powodu przeludnienia **wobec 172 skazanych**
- ▶ W ostatnich latach choć nastąpił wzrost odroczeń, **to jedynie w 1 % z powodu przeludnienia**

Obowiązki skazanego w okresie odroczenia

Art. 151 § 4 k.k.w.

Sąd może zobowiązać skazanego do :

1. podjęcia starań o znalezienie pracy zarobkowej
 2. zgłaszania się do wskazanej jednostki Policji w określonych odstępach czasu
 3. poddania się odpowiedniemu leczeniu lub rehabilitacji, oddziaływaniom terapeutycznym lub uczestnictwu w programach korekcyjno-edukacyjnych
- w stosunku do skazanego zobowiązanego do wyk. obowiązków stosuje się odpowiednio art. 14 K.K.W. (wywiad środowiskowy o skazanym).

Odwołanie odroczenia

Art. 156 § 1 k.k.w.

Sąd może odwołać odroczenie (fakultatywnie) :

1. w razie ustania przyczyny dla której zostało udzielone,
 2. lub w wypadku, gdy skazany nie korzysta z odroczenia w celu, w jakim zostało udzielone, albo rażąco narusza porządek prawny,
 3. jak i również z powodu niewykonywania obowiązków określonych w **art. 151§4 K.K.W.**
-
- ▶ Właściwy sąd odwołuje odroczenie, jeżeli okoliczności o których mowa w §1 zaistnieją po udzieleniu skazanemu **pisemnego upomnienia przez sądowego kuratora zawodowego**, chyba, że przemawiają przeciwko temu szczególne względy **(wówczas obligatoryjnie)**
 - ▶ Jeżeli w czasie odroczenia skazany został tymczasowo aresztowany - sąd bezzwłocznie kieruje orzeczenie o karze, której odbywanie zostało odroczone do wykonania.
 - ▶ Na postanowienie w przedmiocie odwołania odroczenia - przysługuje **ZAŻALENIE**.

Warunkowe zawieszenie na uprzywilejowanych zasadach

Obowiązujący kodeks karny wykonawczy wprowadził bardzo cenną instytucję odnośnie :

- ▶ Skazanych, którym udzielono odroczenia wykonania kary nieprzekraczającej jednego roku- jeśli odroczenie trwało rok, a skazany spełnił warunki określone w kodeksie karnym i odnoszące się do warunkowego zawieszenia kary- sąd może warunkowo zawiesić wykonanie kary na zasadach określonych w 69-75 K.K.
- ▶ Pozwala to uniknąć wykonywania kary pozbawienia wolności kosztownej dla państwa
- ▶ Na postanowienie w przedmiocie warunkowego zawieszenia wyk. kary przysługuje **ZAŻALENIE**.

Przerwa w wykonywaniu kary pozbawienia wolności

- ▶ Jest instytucją zbliżoną do odroczenia,
- ▶ Powoduje przerwanie odbywania kary pozbawienia wolności
- ▶ **Ma charakter celowy** – udziela się jej w sytuacji, gdy obecność skazanego i jego osobiste starania mogą rzeczywiście doprowadzić do wyeliminowania lub ograniczenia powodów uzasadniających jej udzielenie
- ▶ Właściwy jest **sąd penitencjarny**, a dla udzielenia dalszych przerw właściwy jest ten sąd penitencjarny, który udzielił pierwszej przerwy.

Przerwa w wykonywaniu kary pozbawienia wolności

Udzielając przerwy w karze, sąd kieruje się podobnymi przesłankami jak w przypadku odroczenia wykonywania kary ! Zatem przerwa w K.K.W. również przybiera dwie postacie.

Może być zatem udzielona: fakultatywnie i obligatoryjnie.

► **Obligatoryjnie:**

1. W przypadku choroby psychicznej lub innej ciężkiej choroby, uniemożliwiającej wykonywanie tej kary (art. 150 k.k.w.)

► **Fakultatywnie:**

1. Sąd może udzielić przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności, jeżeli przemawiają za tym ważne względy rodzinne lub osobiste- **na okres do 1 roku** (art. 151 § 1 k.k.w.)

Zasady udzielania przerwy

- ▶ **Art. 153 § 3 :** Nie można udzielić przerwy przed upływem roku od dnia ukończenia poprzedniej przerwy i powrotu po niej do zakładu karnego- chyba, że zachodzi przypadek choroby psychicznej lub innej ciężkiej choroby skazanego, a także inny przypadek losowy - są to przypadki wyjątkowe.
- ▶ **Art. 153 § 2 :** Wniosek o udzielenie przerwy może złożyć również dyrektor zakładu karnego (np. w sytuacji wspomnianej ciężkiej choroby)
- ▶ **Art. 153 § 5 :** Sądem penitencjarnym właściwym miejscowo do udzielania dalszych przerw jest sąd, który udzielił pierwszej przerwy.
- ▶ Orzekając przerwę w wykonywaniu kary pozbawienia wolności **sąd penitencjarny** może nałożyć na skazanego takie same obowiązki jak w przypadku odroczenia.

Odwołanie przerwy

Art. 156 § 1 k.k.w.

Sąd może odwołać przerwę (fakultatywnie) :

1. w razie ustania przyczyny dla której została udzielona,
 2. lub w wypadku, gdy skazany nie korzysta z przerwy w celu, w jakim została udzielona, albo rażąco narusza porządek prawny,
 3. jak i również z powodu niewykonywania obowiązków określonych w **art. 151§4 K.K.W.**
-
- ▶ Właściwy sąd odwołuje przerwę, jeżeli okoliczności o których mowa w §1 zaistnieją po udzieleniu skazanemu **pisemnego upomnienia przez sądowego kuratora zawodowego**, chyba, że przemawiają przeciwko temu szczególne względy **(wówczas obligatoryjnie)**
 - ▶ Jeżeli w czasie przerwy w odbywaniu kary skazany został tymczasowo aresztowany - kara pozbawienia wolności, której odbywanie zostało przerwane, podlega wykonaniu z mocy prawa.
 - ▶ Na postanowienie w przedmiocie odwołania przerwy - przysługuje **ZAŻALENIE**.

Skazani niebezpieczni

Wprowadzenie

Szczególną grupą osadzonych odbywających karę pozbawienia wolności są skazani oraz tymczasowo aresztowani, którzy *stwarzają poważne zagrożenie społeczne albo poważne zagrożenie bezpieczeństwa jednostek penitencjarnych*. Jednocześnie, ustawodawca nie wprowadza w tym zakresie kodeksowej definicji tych osób. W piśmiennictwie grupa ta określana jest jednak mianem *skazanych niebezpiecznych, osadzonych niebezpiecznych* czy też *więźniów niebezpiecznych*

Kim są skazani niebezpieczni ?

- ▶ Szczególna grupa osób karnie izolowanych.
- ▶ Osoby wykazujące znaczny stopień demoralizacji, agresywne, niebezpieczne dla społeczeństwa i współosadzonych.
- ▶ Osoby bezpośrednio zaangażowane, a niejednokrotnie pełniące funkcje kierownicze, w ramach przestępczości zorganizowanej.
- ▶ Sprawcy przestępstw terrorystycznych, mocno zradykalizowani.

Skazani niebezpieczni

Art. 88a § 1 k.k.w.

- ▶ Za skazanego stwarzającego poważne zagrożenie społeczne albo poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa zakładu można uznać skazanego, który popełnił przestępstwo o bardzo wysokim stopniu społecznej szkodliwości, w szczególności:
- ▶ przestępstwo:
 1. zamachu na:
 - niepodległość lub integralność Rzeczypospolitej Polskiej,
 - konstytucyjny ustrój państwa lub konstytucyjne organy Rzeczypospolitej Polskiej,
 - życie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
 - jednostkę Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej,
 2. ze szczególnym okrucieństwem,
 3. wzięcia lub przetrzymania zakładnika albo w związku z wzięciem zakładnika,
 4. uprowadzenia statku wodnego lub powietrznego,
 5. z użyciem broni palnej, materiałów wybuchowych albo łatwopalnych,

Skazani niebezpieczni

Art. 88a § 1 k.k.w.

- ▶ który podczas uprzedniego lub obecnego pozbawienia wolności stwarzał zagrożenie dla bezpieczeństwa zakładu karnego lub aresztu śledczego w ten sposób, że :
 1. był organizatorem lub aktywnym uczestnikiem zbiorowego wystąpienia w zakładzie karnym lub areszcie śledczym,
 2. dopuścił się czynnej napaści na funkcjonariusza publicznego lub inną osobę zatrudnioną w zakładzie karnym lub areszcie śledczym,
 3. był sprawcą zgwałcenia, ciężkiego uszczerbku na zdrowiu albo znęcał się nad skazanym, ukaranym lub tymczasowo aresztowanym,
 4. uwolnił się lub usiłował uwolnić się z zakładu karnego typu zamkniętego lub aresztu śledczego albo podczas konwojowania poza terenem takiego zakładu lub aresztu,
 - ▶ lub popełnił przestępstwo w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnianie przestępstw, zwłaszcza z uwagi na jego kierowniczą lub znaczącą rolę w grupie lub związku.
- Katalog ma charakter otwarty, ze względu na posłużenie się przez ustawodawcę, w ramach zawartego w tym przepisie wyliczenia, sformułowaniem w „szczegółności”.

Skazani niebezpieczni

Kwalifikowanie skazanych jako niebezpiecznych

- ▶ Decyzję w tym przedmiocie podejmuje komisja penitencjarna
- ▶ Uwzględnia się przy tym następujące elementy:
 1. właściwości i warunki osobiste skazanego,
 2. motywacje i sposób zachowania się przy popełnieniu przestępstwa oraz rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstwa,
 3. sposób zachowania się w trakcie pobytu w zakładzie karnym,
 4. stopień demoralizacji lub postępy w resocjalizacji, w wypadku skazanego za przestępstwo popełnione w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnianie przestępstw - zagrożenie dla porządku prawnego, które może wynikać z nawiązania przez skazanego bezprawnych kontaktów z innymi członkami grupy, w tym zwłaszcza zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego lub dla czynności mających na celu ujawnienie mienia stanowiącego korzyść z popełnienia przestępstwa, oraz fakt, że inni członkowie grupy lub związku przebywają na wolności
- Ten katalog okoliczności ma wyraźnie zamknięty charakter i stosowany może być tylko w ramach kwalifikowania do grupy osadzonych niebezpiecznych.

Skazani niebezpieczni

Kwalifikowanie skazanych jako niebezpiecznych

- ▶ O osadzeniu skazanego w wyznaczonym oddziale lub celi zakładu karnego typu zamkniętego zawiadamia się sędziego penitencjarnego.
- ▶ Komisja penitencyjna dokonuje również weryfikacji swojej decyzji w przedmiocie zakwalifikowania skazanych jako niebezpiecznych co najmniej **raz na 3 miesiące**.
- ▶ Na wniosek skazanego lub jego obrońcy, nie częściej jednak niż raz na 3 miesiące, komisja penitencyjna wskazuje przyczyny uzasadniające kwalifikację skazanego jako stwarzającego poważne zagrożenie społeczne albo poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa zakładu oraz stosowanie wobec niego warunków zapewniających wzmożoną izolację.
- ▶ Każdorazowym zadaniem komisji penitencyjnej jest precyzyjne, niebudzące wątpliwości i czytelne, także dla skazanego, uzasadnienie wydanej decyzji.

Skazani niebezpieczni

Warunki odbywania kary pozbawienia wolności przez skazanych niebezpiecznych

- ▶ Odbywają oni karę w wyznaczonym oddziale lub celi **zakładu karnego typu zamkniętego** w warunkach zapewniających wzmożoną ochronę społeczeństwa i bezpieczeństwo tego zakładu
- ▶ cele mieszkalne oraz miejsca i pomieszczenia wyznaczone do: pracy, nauki, przeprowadzania spacerów, widzeń, odprawiania nabożeństw, spotkań religijnych i nauczania religii oraz zajęć kulturalno-oświatowych, z zakresu kultury fizycznej i sportu wyposaża się w odpowiednie zabezpieczenia techniczno-ochronne,
- ▶ cele mieszkalne pozostają zamknięte całą dobę i są częściej kontrolowane niż te, w których osadzeni są skazani, którzy nie zostali zakwalifikowani jako skazani niebezpieczni,
- ▶ skazani mogą uczyć się, pracować, bezpośrednio uczestniczyć w nabożeństwach, spotkaniach religijnych i nauce religii oraz korzystać z zajęć kulturalno-oświatowych, z zakresu kultury fizycznej i sportu, tylko w oddziale, w którym są osadzeni,
- ▶ poruszanie się skazanych po terenie zakładu karnego odbywa się pod wzmocnionym dozorem i jest ograniczone tylko do niezbędnych potrzeb,
- ▶ skazanych poddaje się kontroli osobistej przy każdorazowym wyjściu i powrocie do cel,
- ▶ spacer skazanych odbywa się w wyznaczonych miejscach pod wzmocnionym dozorem,

Skazani niebezpieczni

Warunki odbywania kary pozbawienia wolności przez skazanych niebezpiecznych

Wszystkie cele, gdzie przebywają skazani niebezpieczni wyposaża się w szczególności w:

- ▶ wewnętrzne kraty zainstalowane za drzwiami wejściowymi i przed otworami okiennymi;
- ▶ siatki, a w miarę potrzeb również w przesłony, na zewnątrz otworów okiennych;
- ▶ kraty okienne ze stali o podwyższonej wytrzymałości na przecinanie lub zabezpieczone elektronicznie;
- ▶ sprzęt kwaterunkowy mocowany trwale do ścian i podłóg.

Skazani niebezpieczni

Warunki odbywania kary pozbawienia wolności przez skazanych niebezpiecznych

Dodatkowo:

- ▶ Cele przeznaczone dla osadzonych wymagających osadzenia w wyznaczonym oddziale lub celi, nie mogą być zlokalizowane przy ścianach stanowiących linię zewnętrzną ogrodzenia ochronnego.
- ▶ Okna tych cel podlegają stałej obserwacji przez funkcjonariusza pełniącego służbę na posterunku.
- ▶ Lokalizacja cel dla osadzonych niebezpiecznych jest dopuszczalna na najwyższej kondygnacji, na parterze oraz w narożnikach budynków mieszkalnych i przy klatkach schodowych, jeżeli zabezpieczenia techniczno-ochronne, odpowiednio stropu, podłóg lub ścian cel, uniemożliwiają dokonanie z niej ucieczki.
- ▶ Każda cela jest dodatkowo monitorowana i wyposażone w kamery telewizyjne.
- ▶ Więźniowie „niebezpieczni” nie mogą korzystać z własnej odzieży i obuwia. Noszą czerwony więzienny drelich.

Skazani niebezpieczni

Warunki odbywania kary pozbawienia wolności przez skazanych niebezpiecznych

Kontakt z innymi więźniami :

- ▶ Więźniowie niebezpieczni poruszają się po terenie zakładu lub aresztu pojedynczo. Tylko w niektórych przypadkach dopuszcza się ich poruszanie w grupach, nie większych jednak niż trzyosobowe. Zawsze pozostają, poza celą mieszkalną pod stałym i bezpośrednim dozorem co najmniej dwóch funkcjonariuszy.
- ▶ Skazani niebezpieczni nie mogą też mieć kontaktu z więźniami, których nie zakwalifikowano, jako stwarzających poważne zagrożenie społeczne albo poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa zakładu.

Skazani niebezpieczni

ETPCz Piechowicz v. Polsce

„Chociaż zakaz kontaktów z innymi więźniami podyktowany względami bezpieczeństwa i ochrony lub będący wynikiem kary dyscyplinarnej, może w pewnych okolicznościach być uzasadniony, osadzenie w pojedynczej celi, nawet w przypadku, gdy wiąże się z relatywną izolacją, nie może być stosowane wobec więźnia przez czas nieokreślony. Należy poszukiwać rozwiązań alternatywnych do celi izolacyjnej dla osób uznanych za niebezpieczne”

- ▶ Trybunał przypomina, że wszelkie formy izolacji bez zapewnienia właściwej stymulacji umysłowej i fizycznej mogą w dłuższej perspektywie wywołać szkodliwe skutki powodujące pogorszenia zdolności umysłowych i umiejętności społecznych.
- ▶ Trybunał wskazuje, iż należy podać istotne powody przedłużenia długotrwałego takiej okresu izolacji. Decyzja w przedmiocie utrzymania niniejszego środka powinna zatem umożliwić ustalenie, czy Komisja dokonała ponownej oceny, biorąc pod uwagę wszelkie zmiany w okolicznościach, sytuacji skazanego oraz jego zachowaniu. Uzasadnienie powinno być coraz bardziej szczegółowe wraz z upływem czasu.

Oddział dla niebezpiecznych

Cele skazanych niebezpiecznych

Cele skazanych niebezpiecznych

Skazani niebezpieczni

Dane w Polsce

W latach 2018-2019 roku zakwalifikowano do kategorii „niebezpiecznych” 146 osób.

W roku 2012 takich osób było 134. Jako powody takiej decyzji wskazywano wówczas:

- ▶ czynną napaść na funkcjonariusza publicznego (43 osoby),
- ▶ organizacja lub aktywne uczestnictwo w zbiorowym wystąpieniu (4 osoby),
- ▶ popełnienie przestępstwa w zorganizowanej grupie (29 osób),
- ▶ popełnienie przestępstwa wzięcia lub przetrzymywania zakładnika (8 osób),
- ▶ popełnienie przestępstwa z użyciem broni lub materiałów wybuchowych (20 osób),
- ▶ gwałt i znęcanie się nad osadzonym (9 osób),
- ▶ usiłowanie uwolnienia się z terenu jednostki lub podczas konwoju (18 osób),

Źródło: dane Centralnego Zarządu Służby Więziennej „Osadzeni niebezpieczni w okresie od 31.10.2018 do 31.10.2019 r.”, „Zakwalifikowani do kat. "Niebezpiecznych" w latach 2003 - 2012”

Skazani niebezpieczni

Oddziaływania na tą grupę sprawców

- ▶ Czy w warunkach daleko idącej izolacji możliwe jest prowadzenie oddziaływań penitencjarnych?
- ▶ Praca wychowawcza z osadzonymi zakwalifikowanymi do kategorii „N” jest trudniejsza, ze względu na wysoki stopień zabezpieczenia
- ▶ Trudniej w praktyce ocenić zmianę zachowania osadzonego w warunkach tak ograniczonej izolacji

Ciekawym pomysłem wydaje się być powołanie nowego, czwartego typu zakładu karnego o szczególnym stopniu zabezpieczenia dostosowanego do tej kategorii skazanych.